

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jednaki tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnishtvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Židovstvo.

n. Pokojni Božidar Raič pravil je sledečo prigodbo, ki se je pripetila leta 1882. v njegovi župniji pri sv. Barbari v Halozah. Onostran meje na Hrvatskem vzdignili so se kmetje ter udarili na židove, kateri ljudstvo na Hrvatskem, kakor je občno znano, strašno odirajo. Taki židovski barantači in oderuhi pa so se naseljevati začeli tudi takraj meje na Štajerskem in Ptujsko mesto. Ina primer, ako pojde tako naprej, bode kmalu videlo v svojem obzidji sinagogo. Celó v večjih vaseh so židovi že ugnezujejo ter barantajo z vsakojako robo in krčmarijo. Pri sv. Barbari tudi neso bili brez tacega židovskega barantača. Ko so Hrvatje planili na židove, slišali so o tem Slovenci in najbrže nahujskani od hrvatskih sosedov, zbrali so se neko noč fantje in kmetje Haloški in udrlí so v židovsko štacuno in hišo. Razmetavali in odnesli so blago, razsajali in pili vino in žanje ne misleč, da s takim silnim ravnanjem storé zločinstvo. Še po noči prihтели so žandarji, v jutro pa vojaki iz Ptuja. Polovili so izgrednike ter zvezane odgnali v Ptuj. Ko so žandarji z uklenjenimi fanti šli mimo židovske štacune, skočila je židovka, žena poškodovanega barantača na cesto in kričala je: „Če bom še tri leta tukaj, orala bom s kristijani in ne zvoli.“ In v svoji besnosti je plunila v obraz uklenjenim kristijanom. — Tako pripovedoval je Božidar Raič, ki je gotovo resnična in zanesljiva priča.

Čemu to prigodbo navajamo? Ker iz nesramnih besed, katere je izbruhnila prosta, a pristna židovka v svoji strasti, govori oni starodavni srd, ki je ločil in ki bode ločil na veke semitsko od arijskega plemena, ker nam take besede, kakor blisk temno noč, razsvetlé tajne domišljije židovskega plemena, da bode vladal in izsesal vse druge narode.

Talmud, glavni židovski zakon, dovoljuje in celo zaukazuje, da žid gojima (nevernika, kateri je židu v prvi vrsti kristijan) vara in poškoduje, kjer in kakor more. Ker se to pri kupčiji najlože godi, pečajo se židovi od nekdanj z barantanjem in le v najhujši sili s kakim rokodelstvom. Delo na polji jim smrdi, ker je težavno in donaša premalo dobička. V barantiji pa je žid mojster. Kako ne bi bil?

Skozi tisočletja naperja rod za rodom vse svoje duševne sile samo na jeden cilj in konec, nakupičiti si bogastva, v starih časih zlata in srebra, v naši dobi vrednostnih papirjev in vrhu tega hiš in zemljišč, katerih prejšnji lastniki morajo služiti židovskemu gospodarju in zanj delati v potu svojega obraza.

Antisemitizem ni se rodil v našem času, on je tako star kakor semitskega rekši židovskega plemena usiljevanje mej arijske narode. Po dobi ljudskega preseljevanja ostali so narodi evropski na svojih prostorih, kjer so si ustvarili svojo kulturo, le židovi in cigani nemajo lastne domovine, oni so ostali nomadje, nikjer doma, temveč povsod urivajoč se mej druge narode, ne pa da bi se s katerim popolnem spojili. Naj se odpovedo svoji veri, naj opusté svoj jezik, svojih prirojenih duševnih posebnosti ne morejo izpremeniti. Poljski, španjski, nemški, laški, kitajski žid jo povsod sin svojega rodu in se ravna po talmudovih naukih in ukazih, ki so diametralno nasprotni krščanskim načelom.

Najbolj zaplodili so se židovi mej Poljaki, Madjari, Hrvati in v poslednjih desetletjih mej Nemci. Berlin šteje na primer nad 70.000 židov, Dunaj nad 100.000, razmerno majhne številke mimo onih v Galiciji, kjer je vsak peti človek žid in kjer je več mest in mestic s 70 do 80% židovskega prebivalstva! Da je trdno naseljenim na rodome tako usiljevanje jim zavsem tujega in antipatičnega elementa jako nadležno in nepovoljno, razumljivo je in ni se čuditi, da se kristijani začno ravnati po gaslu: Svoji k svojim! Čudno in nemarno bi bilo, ko bi tega ne storili v obrambo svojih gmotnih in duševnih koristij.

V novejšem času se zlasti Nemci z vso silo obračajo proti židovskemu plemenu in nikjer nema antisemitizem toliko in tako ognjevitih privržencev, nego mej Nemci. Židovstvo pa se je res ravno po Nemškem raztrosilo in polastilo se v malo letih borze in njenih bogatstev ter žurnalistike. Na borzah v Berlinu in na Dunaji so mogotci malone sami židovi, veliki časniki pa so skoro vsi v židovskih rokah. Javno mnenje, kdo ga dela, rekši pači, nego židovski časnikar? Oni plitvi, navidezni liberalizem s svojo versko indiferencijo, kdo ga je iznašel in ga,

kakor strup, kapljá narodom v žile, nego židovski časnikar? Sama záse je večina židov fanatična v svojem verskem mišljenji, drugoverne pa zasmehuje, ako kažejo versko prepričanje.

S svojo brezobzirnostjo in lakomnostjo so si nakupičili že neizmerna bogatstva, kakeršnih svet še ni videl združenih v rokah zasebnikovih in da bi si jih ohranili in še nadalje množili, ustvarili so si državo v državi, zvezo „Alliance Israelite“, katera združuje in brani vse člane židovskega rodu, francoski finančni minister Cremieux, ki je pred 25 leti stal na čelu tej zvezi in videl velikanski napredek židovstva v Evropi, prorokoval je, da bode napočil dan, v svetem pismu izvoljenemu narodu obečan, ki bode videl vse narode podvržene židovskemu plemenu.

Mej Slovani so židovje našli najugodnejša tla na Poljskem, zlorabeči lehkomišelnost in potratnost poljske zlahte in malomarnost in brezbriznost prostega ljudstva. Na Ruskem skuša modra vlada zadrževati prerazkošno rast židovskega upliva, zato pa židovski liberalni listi ne morejo dovolj grditi ruskega barbarstva. V Avstriji uživajo po ustavi popolne državljanske pravice, katere si znajo dobro izkoristiti. Zato je Schöuerer s svojimi tovariši že večkrat v državnem zboru predlagal, da naj za židove ne veljajo občni zakoni, temveč da se z ozirom na njihovo vero in mišljenje zanje omeji državljansko pravo, zlasti gledé prostega naseljevanja in nakupa zemljišč.

Na slovenska tla silijo židovi od hrvatske strani na mali Štajer, množé se na Ptuj in v Mariboru, posamični pa so raztrošeni tudi po drugih mestih in trgih. Kranjska ima dozda le v Ljubljani kacic 100 prebivalcev židovskega rodu, tem več jih je v Trstu, kjer vladajo na borzi, v trgovinski zbornici in v mestnem zastopu. Celó v državnem zboru je Trst zastopan po židovu.

Dasi pa mi Slovenci še ne čutimo take peze židovskega gospodstva, nego Poljaki in deloma naši hrvatski bratje, biti je tudi nam opreznim in varovati se nam je, da ne zabredemo v kovarstvo, hujše od tlake in desetine, ker nam ne le pobere posvetna dobra, temveč zastrupi duh, zaduši vsako plemenito mišljenje in spodjeda narodnost.

LISTEK.

Rusko Poljsko.

Slike.

Čudno se bode morebiti komu zdelo, zakaj pišem o Poljakih ruskih posebno. Povodov imam v to več. Bival sem mej njimi lep čas, poznam jih in isto tako njih razmere. Ve se uprav o teh Poljakih manj, ko o ostalih, zlasti avstrijskih in vendar so nam oni jako zanimivi že iz uzrokov političnih, katerih mi ni treba navajati. Priznati pa moram še slednjič, da se razločujo oni od družih svojih bratov po mišljenji svojem in duševni kreposti, kar se bode lahko uvidelo iz posamičnih točk tega opisa.

O zgodovini poljski, slavni, a tudi nesrečni, pripovedal ne bodem, saj je znana. Vsakdo ve, kako se je razrušila nekdanja poljska država. Znané so meje ove „Velike Poljske“, oklopljene po „Jagelončkah“, segajoče od Dnjepra do Odre, od obal Baltiškega morja do Dunave. Livónija, Besarabija in Moldava bile so ji meje. Veliko kraljestvo v resnici, vredno ponosa, katerim govore še sedaj Poljaki o njem. Onemoglost zadnjih kraljev, ne-

premišljeno početje plemičev, popoln pomanjek srednjega stanu in še mnogo družih stvari privelo je kraljestvo v razpad. Politika evropska ga je zbrisala iz imenika držav. Dediči so bili nje mejači. Največi kos dobila je k sreči Rusija, okolu 590.000 štirj. kilometrov. Ne sme se pa misliti, da je cel ta del to, kar nahajamo dandanes v geografijah z imenom „Ruska Poljska“, ali tudi „Kraljestvo Poljsko“. Nikakor ne. Tu se govori skore le o ovem kosku Poljskega, kateri je uredil Napoleon I. 1. 1807 v „Vojvodino Varšavsko“, trajajočo, kakor znano, le jako kratko. Tu je narod pristen poljsk. O tem delu Poljskega in o teh Poljakihi hočem govoriti.

To „Kraljestvo Poljsko“, ali kakor ga tudi v najnovejši dobi Rusi včasih oficijalno imenuje „Pokrajina ob Visli“, meri 127.000 štirj. kilom. Prebivalcev bilo je leta 1865. — 5,336.210, a leta 1885. — že 7,690.024. Pomnožilo se je torej v 20 letih za 45%. Velikansk je to sigurno prirastek, kakor ga primeroma ne najdemo kje drugej v Evropi. Čuditi se temu ni posebno. Naseljevali so se zadnja desetletja nenavadno pridno raznoteri tujci. Posebno marno ugnjezdevali so se Nemci. Saj je bilo še pred tremi leti samo v Varšavi in okolici njeni okolu 20.000 Nemcev — poddanih pruskih, —

ne Nemcev sploh. Ti ljudje vedeli so dobro, kje jih žuli čevelj. Prišli so, kakor bi rekel Nemeč sam — „mit einem Rock und einem Gott“, — vsi do malega revni ko jare miši. Kakor store sicer večinoma povsodi tujci, kjer si dobé zavetja, porabili so tudi oni posebno pridno vsako ponujočo se priliko v svoj dobiček. Našli so premnogo polja svojemu delovanju. Zlasti so se prijeli trgovine in obrtnije, vsaj jim je bila jako lepa v to prilika. Poljakom samim bilo je vse to žalibog deveta briga. Trgovci ruski, izborni ti veščaki, opravka so imeli uprav takrat dovolj doma, zlasti mnogo pa s trgovini z Azijo. Žid — o ni ga mankalo — poprijel se je večinoma male trgovine, neposrednega občevanja z ljudom. Nemci uredili se si velike zavode trgovske in obrtne. V mestu Lodž n. pr. imenitno obrtnijo pomučno in velike saharne; v Kalisz-u znamenite suknarne; mnogo pivarn po deželi itd. Po več let, da po več desetletij, bivali so ti tujci Nemci na ruskem Poljskem in polnili si žepe, da mnogi obogateli so silno. Mislite pa, da so se udomačili, porusili morebiti ali popoljšili? Bog ne daj! Kje se čuje kaj takega o pripotovanih Nemcih — seveda, exceptio firmat regulam. Niti podali se niso državi ruski. S potnim svojim pismom, pasportom,

Nemškutarija na Koroškem in Štajerskem z nemškim šulvereinom vred!

Govor poslanca dr. Gregorca v državnem zboru dne 3. maja 1888.

(Po stenografskem zapisniku).

(Dalje.)

Gospoda! Izrečem javno, da zoper „nemški šulverein“ nemam ničesar, dokler ostane le šolsko društvo. Ako Nemci mislijo, da je kje narodnost njihova v nevarnosti, imajo narodno pravico in dolžnost, hiteti na pomoč. Toda, reč postane drugačna, ako pomislimo, da „šulferajnovci“ na svojih javnih shodih o šolstvu najmanje, o politiki največ in najhujše govorijo, ako izvemo, kako nemški šulverein ne skrbi najprvje za nemške otroke, ampak slovenske lovi, kako se nadalje nemški šulverein amesava v naše javno šolstvo ter tukaj učitelje z denarjem zapeljuje v nepokorščino državnim zakonom, šolske občine s posojili skuša zvoditi, da se odpovedo narodnemu jeziku v šolah, kako naposled s svojim beračenjem v inozemstvu drugim avstrijskim narodom slabe vzgleda daje in si c. kr. šolske oblasti prizadeva podložne storiti in sploh sebe na njih mesto urinoti. To nam Slovanom ne more vse jedno veljati. Da bi avstrijske šolske oblasti bile podložne pruskemu nemško-avstrijskemu šulvereinu in tega strankarskim nameram službovale, tega Slovani ne moremo trpeti, zoper to moramo odločno ugovarjati.

Voditelji nemškega šulvereina sicer navadno tajijo, da bi ta bil politično društvo. Pritrdim oziroma se na pravila njegova. Toda nam Slovanom ova pravila nikakor niso merodajna. (Tako je! na desni). Pri ocenjavi nemškega šulvereina gledamo le na njegovo dosedanje delovanje, na izkušnje, katerih smo si zadnja leta dovolj nabrali. Slovani že vemo, pri čem da smo z nemškim šulvereinom. Nam velja nemški šulverein kot zelo znameniti politično društvo ter menimo, da je ono Avstriji jako nevarno. Dozdeva se nam, da njegov namen je: **širiti pruski, nemško narodni duh mej avstrijskimi Nemci, in ga utrditi in in tako pripravljati nemško zasedenje nemških avstrijskih dežel.** (Tako je, na desni — Poslanec dr. Foregger: za Rusijo gotovo ne delamo! — Poslanec dr. Weitlof: zelo navadno obrekovanje! — Poslanec dr. Gregor: mi ne dobivamo iz Rusije ničesar, Vi pa iz Berlina zmiraj!). Šolsko društvo je šulverein le, kolikor more pod pretezo nemštvo, ki je baje v Avstriji v nevarnosti, pogina rešiti, zelo brezobzirno Slovane nemčiti.

To mora nas Slovane močno brigati, tem boljše, ker izkušnje kažejo, kako nemčevalne namene nemškega šulvereina, naše c. kr. šolske oblasti podpirajo in pospešujejo. Imam dokazov za to moje mnenje!

Upliv c. kr. šolskih uradov nemškemu šulvereinu prijaznih zapazimo pred vsem, kedar velja kakšno njegovo šolo kje ustanoviti in ohraniti. Čehom so delali mnogovrstnih preglavic, preden se jim je dovolila na Dunaji češka šola. Znano je

živeli so veselo, ko ptice pod nebom, obnovljaje ga vsako leto pri generalnem konzulatu nemškem in plačevaje pridno ubog rubelj za „vid“ ruski. Krasno, da nebeško lepo bilo jim je seveda vse to. Kaj čuda, če so se tako ošabili, da so zlasti domačine Poljake nesramno zasmehovali in se jim rogali. Vse to je istina.

Minoli so skoro ti krasni časi. Ruska vlada je uznala ničevno prijateljstvo, nesrečno navidezno prijaznost politike nemške. Zabeležili smo z veseljem velik prevrat. Škodo in krivico, prouzročujoč jo jo uprav mili ti tujci, uvideli so Rusi. Velevažen „ukaz“ podrl jim je zlate gradove. Kdor ni poddanik ruski, nema pravice šopiriti se tamo in kupičiti si bogastva, tako se je ukazalo. Zgodilo se je to kaj po znanem neusmiljenem Bismarckovem prognanji vseh tujcev iz Pruske Poljske. Uvidevši bridko resnico, prosjačili so kaj pridno državljanstva ruskega. A to je bilo jako težavno. Le prav pičlo število vsprejela jih je Rusija v naročje svoje.

Zadnje čase poprijemajo se res jako pridno Poljaki sami trgovine in obrtnije. Pomogla je v to precej privatna višja trgovska šola v Varšavi, katero je uredil blagovoljno milijonar Varšavski, Kronenberg. Tudi ruskih trgovcev dohaja vedno več v deželo in sklopja trgovske zveze z vsemi kraji sveta. (Dalje prih.)

tudi, koliko težkoč imajo šolske sestre čestokrat največ pri c. kr. šolskih oblastih, kedar hočejo kje katoliško odgojalnišče ustanoviti. Pri nemškem šulvereinu vrši se vse to jako hitro in gladko. Morem celo reči, da gledajo čestokrat šulvereinu kar skozi prste. Trpijo namreč na šulvereinskih šolah učiteljev, katerih sposobnost za versko-uravno odgojo mladine je pač jako dvomljive vrednosti. V rokah imam za to nepobiten dokaz od samega deželnega šolskega sveta štajerskega, čegar najnežnišo naklonjenost nemškemu šulvereinu vsaki rad priznava. Prosim, naj mi ekscelencja gospod predsednik dovoli ovi dokaz predčitati:

„Slavnemu predstojništvu nemškega šulvereina na Dunaji, Maximilianstrasse.

Ker je z odredbo visokega c. kr. deželnega šolskega sveta od 16. julija 1885 št. 3174 predstojništvu nemškega šulvereina doposlani opomin brezuspešen ustal, naj bi se učitelj na Sevnjskeje privatnej šoli, Jožef Wermuth, zavoljo njegovega pohujšljivega življenja, premestil na drugo privatno šolo, ter mu se trdno zabičilo zunaj šole spodobneje obnašati se! in ker so velikoveč nove pritožbe došle na podlagi izpovedanj na zapisnik! danih, katera velijo, kako je Wermuth dne 28. decembra p. l. zjutraj 17letno Nežo Špej na poti k cerkvi ugrabil in posilno zavlekel v svoje privatno stanovanje, kako je se nadalje on proti krčmarici in dekli Fračiški Novšek v gostilni „pri kroni“ v Sevnici večkrat nespodobno obnašal ter mej zakonskima, namreč mej gostilničarjem in njegovo ženo, pruzročil zakonskih prepirrov, in ker je iz zapisnikov še razvidno, da je tudi privatnega učitelja na istej šulvereinskeje šoli Avgust Aistrieha življenje mnogo graje vredno in je zlasti on, kar je sam obstal pri spisovanji zapisnika, dne 14. januarja zjutraj v cerkvi Sevnjskeje device, pripravljajoče se ondi na sv. spoved, nespodobno in glasno nagovarjal, ter da je njegovo isto obnašanje učitelja in odgojitelja po pravici v Sevnici naredilo veliko nevoljo in razdraženje, primoran je bil visoki c. kr. deželni šolski svet z odredbo od 15. aprila t. l. št. 1542 z ozirom na § 70, točka 2, državnega šolskega zakona zažugati, da bode, ko prvo zopetno pohujšljivo obnašanje jednega ali drugega ovih dveh učiteljev izve, takoj in brez milosti po § 73 navedenega državnega šolskega zakona postopal, ter zaukazal ovo privatno šolo zapreti.

To so daje slavnemu predstojništvu šulvereinskemu na znanje, da v zmislu ove odredbe visokega c. kr. deželnega šolskega sveta svoje ukrene.

Okrajni šolski svet Sevnjski dne 3. maja 1886.

Predsednik: Rupnik.

Nimam kaj več besedovati o tem, opomnim samo, da se učitelj Aistrich ni poboljšal ter je bil pozneje dne 29. decembra 1887 pri okrajnem sodišči zaradi pohujšljivega obnašanja zopet obsojen; kljub temu šulvereinske šole niso zaprli. (Čujte! Čujte! na desni. — Poslanec dr. Gregor: je li učitelj še sedaj tam?). Učitelja Aistricha so premestili na drugo šulvereinsko šolo, jednako tudi Wermutha!

Imam tukaj pismo, katero sem nedavno od zanesljive roke dobil iz Sevnice. Pisatelj toži (bere) na mesto Wermuthovo prišel je drug učitelj to pa od St. Gilgena pri Salzburgu, po imeni Windbüchler. Ta je svojo ženo s tremi otroci zapustil in živi sedaj z drugo osebo — no, bodi rečeno: v skupnem gospodarjenji — na veliko puhujšanje občini, pa tudi šolskim otrokom.

V istem pismu navaja se tudi, kako v ovej šulveranjskeje šoli nekateri otroci ne dobivajo nobenega verskega pouka ter se ne udeležujejo verskih vaj in se ovi otroci jako pohujšljivo obnašajo in duhovnike javno žalijo. Navajam vse to na tem mestu proseč c. kr. naučno ministerstvo, naj zaukaže strogo in podrobno preiskavo in če se uresniči vse, kar sem povedal, naj ovo moralično jamo razbojniško zapre! (Dalje prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 22. maja.

Binkoštna praznike je imel v Brnu občni zbor **nemški Schulverein**. Za vsprejem nemških gostov dalo je mesto 1000 gld. Kako je zborovanje se vršilo, še ne vemo. Karakteristično je pa, da so oblastva prepovedala te praznike Čehom v Brnu vse shode in zborovanja. Za nemški Schulverein se sme v stolici dežele, katera je po veliki večini slovanska, prirejati vsprejem celo z novci čeških davkoplačev-

valcev, slovanskemu prebivalstvu se pa prepovedo najnedolžnejša zborovanja, da bi plemenitih nemških gostov kdo ne motil.

Volilni zakon, kateri bode predložila **hrvatska** vlada saboru, bode jako razširil volilno pravico, hkratu pa zmanjšal število poslancev. Vladi pa pri tem ne vodijo posebno liberalna načela, temveč drugi nameni. Dosedaj, ko so volili le premožnejši stanovi, marsikje vladna stranka ni mogla prodreti s svojim kandidatom, manj premožne prebivalce bode pa ložje s pijačo in enakimi sredstvi pridobila na svojo stran.

Pokazalo se je, da so prav imeli oni, ki so sodili, da se bodo zlodejci, ki so ušli iz Črnogorske ječe pokazali v **Hercegovini**. 16. in 17. t. m. je že naša žandarmerija imela boj s tako roparsko četo. Njenega vodjo Miljutina Ijida in njegovega brata in še jednega drugega roparja so ustrelili v boji. Žandar ni noben ubit. Roparji so se razkropili. Prebivalstvo pomaga preganjati roparje.

Vnanje države.

Pri poslednjih občinskih volitvah na **Franoskem** zmagali so v 1106 krajih republikanci, v 404 pa monarhisti, v sedmih občinah je voljenih jednako število republikanov in monarhistov, v sedmih občinskih zastopih je pa večina dvomljiva. Republikanci so pridobili na novo večino v 80 občinskih zastopih, v 66 so jo pa izgubili.

V **Nemčiji** sedaj vznemirja duhove Koburško prestolonasledstvo. Po Koburškeje ustavi moral bi priti na prestol po smrti sedanjega vladarja, ki je že 70 let star, dasi tudi še zdrav, vojvoda Edinburški. O tej stvari sta se baje dogovarjala Bismarck in angleška kraljica v Berlinu. Po nemškeje ustavi sicer ne morejo tuji vladajoči knezi zasedati nemških prestolov, a drugi tuji principi neso izključeni. Sedaj listi razpravljajo, če bi se moral vojvoda Edinburški, predno postane Koburški vladar, odpovedati svojim morebitnim pravicam do angleškega prestola — in če bi to odpoved morala tudi potrditi angleška kraljica oziroma njen naslednik. Nekateri listi pa obžalujejo, da nema nemška ustava določbe, da le nemški principi imajo pravico do nemških prestolov, in če ni tacihi dedičev, pa dežela postane državna dežela (Reichsland), kakor je Alzacija in Lorena.

Braziljska princesinja regentinja je že sankcionovala zakon, da se odpravi robstvo. S tem je konečno rešeno vprašanje, ki je razburjalo braziljske politične kroge muogo let. — Cesar, ki je potoval po Evropi in nevarno zbolel v Italiji, je toliko okreval, da se koncem tega meseca že vrne v Brazilijo.

Tudi na **Španjskem** hočejo uvesti občno volilno pravico. Vlada je že predložila zbornici sama dotični načrt zakona. Volilno pravico imel bode vsak 25let star Španjol, izimši ubožce, vojake in ujetnike. Duhovniki bodo imeli aktivno volilno pravico, pasivne pa ne. Konservativci v zbornici bodo pobijali splošno volilno pravico, hudo se je bode upiral tudi senat. Vlada misli zbornici razpustiti, ko bi senat zavrgel nov volilni zakon.

Dopisi.

Iz Gorice 19. maja. [Izv. dop.] Prišedšemu dne 15. t. m. v Gorico naznanilo se mi je že na kolodvoru, da je v mestu nenavadno gibanje, ker so baš te dni občinske volitve in ker skrutinij za I. volilni razred do 7. ure zvečer še ni bil gotov. V 2. in 3. razredu zmagala je, tako se mi je pripovedavalo, takozvano „legalna, avstrijsko-patrijotska, demokratsko nemška stranka“, ali kakor jo tukajšnji Slovenci evfemistično nazivljejo: „Zmerna stranka“, zatorej je bil dne 15. t. m. pri volitvi v prvi razred ljut boj, ker so na obeh straneh napenjali vse sile. Dopoludne ni nobena stranka dosegla potrebne večine. Zatorej bila je popoldne ožja volitev, katere skrutinij do 7. ure zvečer še ni bil dovršen. Zvečer idoč v mesto, našel sem pred rotovžem par sto ljudij čakajočih izida volitev. Toliče množice v Ljubljani še ni bilo ob volitvah pred rotovžem in lahko bi se sklepalo iz tega, da je tukaj več zanimanja za javne zadeve, nego v Ljubljani. Tudi pozneje v hotelu bile so volitve jedini predmet vsem razgovorom. Jaz zašel sem v družbo uprav zagriženih ustavakov in iz njih govorov posnel, da so Nemci letos izvojevali veliko zmago in spravili 9 kandidatov v mestni zbor. — Gotovo je, da je italijansko stranko pod vodstvom magistratnega tajnika, Favettija, zadel hud poraz, isto tako pa je tudi res, da so tukajšnji Slovenci eminentno avstrijska stranka in da so pri volitvah družili z Nemci, da bi vrgli irredento. Ne morem zamolčati, da po mojem mnenji tukajšnjim Slovincem nedostaje prave organizacije. Kakor čujem iz verodostojnega vira, se volilni imenik nihče brigal ni in tako je nekda prišlo, da veliko slovenskih volilcev ni dobilo nobenega volilnega certifikata, ne da bi se bil radi tega kdo pritožil. Sedaj po končani volitvi jeziti se in ropotati, ne pomaga več, ker je že prepozno. — Brez dvojbe je slo-

venska stranka moralčno najslabejša, zaradi tega rabi zdaj italijanski, zdaj nemški stranki kot orodje. Maločastna ta naloga že preseda nekaterim takajšnjim rodoljubom, a ni ga še pravega napora, da bi z združenimi silami krepkeje in narodu našemu dostojneje se postavljali pri tacih in jednacih in sploh pri vseh prilikah.

Domače stvari.

— (G. državni poslanci,) ki so se čez praznike pripeljali domov, vrnili so se že včeraj na Dunaj, ker se danes prične debata o justičnem ministertvu in ni dvomiti, da se bodo Forreggerji in tutti quanti spet zaganjali v justičnega ministra, kateremu ne morejo priznati, da hoče pravičen biti vsem narodom. Izmej slovenskih poslancev bode govoril g. dr. Ferjančič, ter imel gradiva dovolj, da osvetli obnašanje nekaterih justičnih organov proti ministerskim naredbam:

— (Binkoštni prazniki) bili so letos jako lepi. Vročina je sicer že pritiskala, a vreme bilo je za izlete jako ugodno, le včeraj zvečer je bila na gorensko stran ploba, ki je nekatere malo premočila, vzduh pa ohladila. V mestu bilo je povodom birme najživahnejše gibanje. Vse polno je bilo birmancev in birmank, darežljivih kumov in kumic. Mej poslednjimi, to je mej kumicami bilo je izredno veliko in jako brdkih zastopnic nežnega spola v krasnih pecah. Kakor mesto, tako je tudi okolica bila mnogobrojno obiskana. Ježica, Vevče, Vič, Rožnik, Tivoli, Šmaragora, Medvode, Škofjalo, Kranj, Sv. Jošt in drugi gorenski kraji imeli so gostov v obilici. — V Postojino odpeljalo se je s tujimi izletniki vred nad 700 oseb.

— (Konvertovanje kranjskega zemljišna odveznega dolga.) Finančno ministertvo je pritrdilo dotičnim sklepom kranjskega deželnega zbora le gledé obračunavanja na podlagi 5% obresti, ne pa obračunu na podlagi dozdanje priklade na direktne davke. Ker je po sklepu deželnega zbora le 1. točka brezpogojna, druga pa le kot želja izražena, upati je, da bode ministertvo še tekom te sesije predložilo državnemu zboru zakon o konvertovanju.

— (Umrli) je na binkoštno nedeljo zvečer v 78. letu dobe svoje g. Ernest Šircar star., starosta znani domoljubni rodbini v Žalci. Labka mu zemljica!

— (Umrli) je včeraj po noči Ljubljanačnom po izvrstnem vinu in prijazni postrežbi dobro znana gostilničarka „Pri Hrvat“ tik dolenske mitnice, rodod iz Kroke, stara 65 let po kratkem bolehanju.

— (Ogenj.) Včeraj dopoldne ob 1/2 10. uri naznanil je strel z Grada ogenj v Črni vasi na barji. Požarne brambe oddelek odhitel je takoj tjakaj, a ni imel družega več gasiti, kakor ostanke Jevčevega poslopja št. 45. Zgorelo je vse pohištvo, jedna svinja in čvetero prašičkov. Gospodar je bil odsoten na svatovanju v Matenju, le stara mati in otroci bili so doma. Pogorelec bil je zavarovan, a ne za visoko vsoto.

— (Osepnice) v Ljubljanskem in Kamniškem okraji še neso ponehale. V Vevčah se je za tamošnje obolele odprla bólnica za silo. Grajati moramo, da se tudi še zdaj prigodi, da pošiljajo na osepnice bolne z dežele v Ljubljansko bólnico. Politična oblastva bi morala strogo ukazati županstvom, da ne smejo prevažati bolnikov s kužnimi boleznimi v Ljubljano.

— (Policija) prijela je v nedeljo vsled neke ovadbe dve jako nevarni tatici: Rezo Tomšič in Marijo Hajderak, rodod iz Varaždina. Prišli sta bili v Ljubljano krast in menda nadejali se, da bode v gneči mej kumicami in kumi nagrajani nekoliko zlatih verižic in ur in družih tacih dragocenih predmetov. Tretja tatica je ubežala, ne da bila kaj ukrala, vsaj naznanila se ni nobena tatvina.

— (Nezgoda.) Iz Logatca se nam piše: Včeraj popoldne je g. župana A. Mulleja, vozečega se iz Logatca v Postojino mej potom srečal kolesar. Konj se preplaši in skoči na stran. Voz pa se tako nesrečno prevrne, da si je gospod Mullej zlomil roko, gosa soproga pa se je tako hudo poškodovala, da zdaj v smrtni nevarnosti leži v Platinini.

— (Toča) pobila je na binkoštno nedeljo popoldne okolu Trojan in pri sv. Ožbaltu.

— (Iz žrebani porotniki) Za prihodnje porotno zasedanje, katero se prične pri Ljubljanskem deželnem porotnem sodišči dne 11. junija, in katero

bode trajalo le osem dnej, izžreban so sledeči g. porotniki. Kot glavni porotniki: Ahčin Karol, hranilnični kancelist v Ljubljani; Ban Fran, delovodja v tiskarni; grof Ludovik Blagay, graščak v Boštanj; Burgar Jakob, hišni posestnik in zidarski mojster v Spodnji Šiški; Capuder Jakob, hišni posestnik v Spodnjih Kosezih; Cencelj Pavel, hišni posestnik v Podmilu; Didak Gustav, pristav pri hranilnici v Ljubljani; Fischer Hugon, trgovec v Ljubljani; pl. Garzarolli Viktor, veleposestnik in poštar v Senožcah; Goričnik Fran, trgovec v Ljubljani; Grile Luka, tovarnar v Zgošah; Janesch Janez, hišni posestnik v Ljubljani; Janša Jarnej, hišni posestnik in pekovski mojster v Ljubljani; Kajba Ivan, trgovec v Škofji Loki; Kauschegg Dragotin, trgovec v Ljubljani; Klešnik Valentin, pekovski mojster v Ljubljani; Košir Alojzij, hišni posestnik v Ljubljani; Krainer Ivan, posestnik v Postojini; Lavrič Josip, posestnik in vinski trgovec na Viči; Luckmann Josip, trgovec v Ljubljani; Mallner Henrik, logar v Javorniku; Matjan Jakob, posestnik in krčmar v Gorenji Šiški; Paternoster Josip, deželni ingrosist v Ljubljani; Povše Fran, hišni posestnik in umirovljeni vodja poljedelske šole; Premerl Fran, posestnik, trgovec in krčmar v Logatci; baron Rechbach Miroslov, graščak v Krumpurgu; Regali Josip, mizar v Ljubljani; Šink Ivan, trgovec v Loki; Schuster Anton, trgovec v Ljubljani; Seunik Miroslov, trgovski knjigovodja v Ljubljani; Sever Ivan, posestnik na Vižmarjih; Souvan Ferdinand, veletržec v Ljubljani; Tönnies Adolf, graditelj v Ljubljani; Videmšek Fran, hišni posestnik v Dobu; dr. Vok Fran, c. kr. notar v Ljubljani in Zarnik Anton, hišni posestnik in vinski trgovec na Brdu. Namestniki: Cacak Fran, pekovski mojster; Češnjevar Ivan, kramar; Stiršal Fran, trgovski pomočnik; Kunstel Fran, hišni posestnik; Meden Ivan, sollicitator; Treo Lovro, trgovec s premogom; Wanisch Dragotin, trgovski pomočnik; Zeschko Fran, knjigovodja in Zupanec Urban, magacinér, vsi v Ljubljani.

— („Rudeči križ“.) (Konec.) Kakor prejšnja leta, tako je tudi za l. 1887. naklonila kranjska hranilnica društvu 300 gld., deželni zbor kranjski pa 100 gld. podpore. Kakor dobro dohaja društvu ta denarna podpora, tako dobro mu je došla tudi duševna pomoč, in sicer knjižica z naslovom: „Rudeči križ in njega pomen za kmečko ljudstvo“, katero je spisal in izdal na svoje troške g. Srečko pl. Lenk, graščak na Raki, v slovenskem in nemškem jeziku. G. Lenk opisuje v tej knjižici pomen „Rudečega križa“ ter jo je priobčil v ta namen, da tudi kmečko ljudstvo seznanjeno z „Rudečim križem“ in da ga kolikor mogoče tudi pridobi za to človekoljubno podjetje. Slovenskih izvodov rečene knjižice podaril je g. Lenk društvu 2940, nemških pa 480, katere izvode je društvo razpodelo na razne kraje Kranjske. „Rudeči križ“ imel je koncem leta 1887. 196 udov, imovine pa 4359 gld. 75 kr. v gotovini in 550 gld. v vrednostnih papirjih. Podružnic je štelo društvo 13, in sicer: Postojina s 23, Kočevje s 45, Idrija s 35, Ilirska Bistrica s 45, Kranj s 43, Logatec s 29, Metlika s 30, Vrhnika s 15, Radovljica s 27, Novo Mesto s 104, Kamnik s 16, Črnomelj s 65, Vipava s 27 udi, torej vseh udov skupaj 504. Razven teh osnovalce so se nove podružnice na Krškem, v Kostanjevici, Mokronogu in Radučah, katere bodo v kratkem imele skupaj 400 rednih udov, tako da smemo že danes trditi, da bodo vse podružnice na Kranjskem štejele čez 900 udov, kar je gotovo prav lepo število, katero nam najsijajneje spričuje o človekoljubji naše dežele. Podružnice so nabrale nekoliko za l. 1886., nekoliko za 1887., 262 gld. 82 kr., in za l. 1887. 290 gld. 70 kr. Na predlog g. prvolednika izrekel je zboru toplo hvalo gospodu deželnemu predsedniku baronu Winklerju za pospeševanje društvenih namenov, nadalje deželnemu zboru kranjskemu in kranjski hranilnici za podporo in gg. okrajnima glavarjem, H. Weigleinu na Krškem in M. Grillu v Litiji za snovanje podružnic. Tudi dozdanjim pregledovalcem računov, gospodom V. Collorettu, K. Karingerju in Fr. Ravniharju, in namestnikoma gosp. G. Didaku in J. Kušarju, ki so vsi bili na novo izvoljeni, izrazil je zbor iskreno hvalo, na kar se zbor zaključil.

— (Dijaška kuhinja v samostanu č. gg. oo. minoritov na Ptuiju) je meseca aprila t. l. 610 obedov v vrednosti 91 gld. 50 kr. ubogim dijakom razdelila. V letošnjem šolskem letu začeni s 17. septembrom p. l. je že 4229 kosile podarila, potrošila pa 634 gld. 35 kr. — Z nova so v blagi

namen nastopni p. a. častiti dobrotniki oziroma sl. zastopstva darovati blagovolili: a) vnanzji: preč. g. dr. Gregorec Lavoslav, kanonik in drž. poslanec, 5 gl.; č. g. Meško Jakob, žup, pri sv. Lovrenci v Slov. gor. 5 gl.; sl. dekanjski urad v Gornjem gradu 3 gl.; č. g. Tikvič Ivan, kaplan v Wundschuhu 2 gl.; b) Ptujski: sl. „Posojilnica Ptujška“ 25 gl.; preč. g. Modrinjak Matija, prošt, 5 gl.; g. dr. Ploi Jakob, odvetnik, 4 gl. 65 kr.; g. dr. Jurtila Fran, odvetnik, 10 gl.; g. Klubučar, c. kr. sod. pristav, 2 gl. 25 kr.; g. Kunstek Luka, prof. 2 gl.; g. Cilenšek Martin, prof. 1 gl. 20 kr.; č. g. Hirti Fran, benef., 1 gl. 5 kr.; č. g. Majcen Ferdo, veroučitelj 1 gl. 5 kr.; č. g. Črnko Marka, vikar, 1 gl. 5 kr.; č. g. Šalamon Fran, mest. kapl. 1 gl. 5 kr.; g. Spindler Anton, c. kr. kancelist, 1 gl. Vsem blagim dobrotnikom in iskrenim ljubiteljem učeče se mladine prisrčna hvala in stoterni: „Bog plati!“ Nadaljne milodare vsprejema č. g. o Benko Hrtiš, gvardijan in župnik na Ptuiju.

— (Razpisano) je mesto svetnika pri c. kr. deželnem nadsodišči v Gradci. Prošnje do 2. junija t. l.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Berolin 19. maja. Cesar peljal se popoldne s cesarico v odprtem vozu v „Grunewald“ na sprehod. V drugem vozu vozile so se princesinje hčerke, v tretjem vozu Mackenzie in general Winterfeld. Cesar dobro izgleda in je prijazno odzdravljaval občinstvu, katero mu je poklanjalo cvetlice.

Levov 20. maja. Okrajno mesto Kolbuszowa vsled požara deloma uničeno.

Praga 21. maja. Iz več krajev prihajajo vesti o toči in plohah. Pri Melniku in Taboru je toča veliko škode napravila, najhuje prizadet je Bakov. Več milij na daleč so pridelki pokončani.

Jenbach 21. maja. Veliki gozdni požar je po dvanajstnem skrajnem naporu vojakov, deželnih strelcev, žandarmov in domačih ljudij danes ob 6. uri toliko omejen, da se ne bode več širil, k čemur je veliko pripomogel dež, ki je začel ob 6. uri zvečer. Za vas Jenbach in za graščino Tratzberg bila je nevarnost jako velika, ker je veter proti njima vlekel. Kolikor se ve, so štirje možje poškodovani, škoda velika.

Sofija 21. maja. Kasacijsko sodišče potrdilo obsodbo majorja Popova in tovarišev, le Terevu je znižalo kazni od jednega leta na 5 mesecev.

Barcelona 21. maja. Na železnici proti meji sta trčila dva vlaka. Pet oseb mrtvih, 80 ranjenih.

Florenca 21. maja. Na železnici Florenca-Faenza skočil včeraj vsled hudega strmca držinski vlak s 30 delavci iz tiru. Delavci pali v 25 metrov globok prepad. Dva delavca mrtva, 26 ranjenih, mej njimi 5 smrtno.

Ljudsko sredstvo. Moll-ovo „Francosko žganje“ daje ravno tako uspešno kakor ceno sredstvo proti trganju po udih, ranah, oteklinah in ulesih. Cena steklenici 80 kr. Vsak dan razpošilja po poštnem povzetju A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 6 (31—5)

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji (331—116)

za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Umrli so v Ljubljani:

19. maja: Marija Cvek, učiteljeva hči, 39 let, Vodnikove ulice št. 2, za jetiko. — Jovana Parkel, mesarjeva hči, 16 let, Poljanski trg št. 5, za jetiko. — Antonija Hribar, zasebnica, 66 let, Stari trg št. 14, za otrpnenjem pluć.

20. maja: Anton Felber, železniškega magacinerja sin, 2 meseca, Kravja dolina št. 1, za božjastjo.

21. maja: Fran Osenk, tesar, 38 let, Kravja dolina št. 11, za jetiko. — Jera Zagore, posestnica, 65 let, Kurja vas št. 5, za krčem v črevih.

V deželnej bolnici:

17. maja: Marija Mave, gostija, 67 let, za jetiko.
18. maja: Fran Jeršek, delavec 28 let, za jetiko. — Marka Zagore, delavec, 58 let, za oslabljenjem
19. maja: Ignacij Jeršek, delavec, 42 let, za zblaznelostjo.

Loterijsne srečke 19. maja.

V Trstu:	80,	46,	71,	69,	39.
V Linci:	77,	55,	4,	80,	71.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Moškina v mm.
19. maja	7. zjutraj	737.8 mm.	18.0° C	sl. jz.	d. jas.	0.00 mm.
	2. popol.	736.5 mm.	21.4° C	sl. jz.	obl.	0.00 mm.
	9. zvečer	737.3 mm.	17.0° C	sl. jz.	d. jas.	0.00 mm.
20. maja	7. zjutraj	737.6 mm.	14.6° C	brezv.	megla	0.00 mm.
	2. popol.	735.4 mm.	26.2° C	brezv.	d. jas.	0.00 mm.
	9. zvečer	737.0 mm.	18.6° C	brezv.	jas.	0.00 mm.

Srednja temperatura 16.6° in 19.8°, za 1.8° in 4.9° nad normalom.

Dunajska borza

dné 22. maja t. l.
(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 78.50	gld. 78.50
Srebrna renta	" 80.39	" 80.30
Zlata renta	" 109.35	" 109.40
5% marcna renta	" 93.10	" 93.15
Akcije narodne banke	" 871.—	" 868.—
Kreditne akcije	" 278.—	" 277.—
London	" 126.80	" 126.70
Srebro	" —	" —
Napol.	" 10.05	" 10.05
C. kr. cekini	" 5.95	" 5.95
Nemske marke	" 62.17 1/2	" 62.17 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 131	gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100 " 167	" 50 "
Ogerska zlata renta 4%	" 96	" 90 "
Ogerska papirna renta 5%	" 75	" 35 "
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	" 105	" 50 "
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 118	" 50 "
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	" 127	" 80 "
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	" 99	" 20 "
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	" 178	" 20 "
Kreditne srečke	gld. 0	" 25 "
Rudolfove srečke	" 0	" 25 "
Akcije anglo-avstr. banke	" 120	" 75 "
Tramway-društ. velj. 170 gld. a v.	" 225	" 75 "

Maggi's Bouillon-Extract.
Gomolična dišava.
(Trüffel-Würze.)
Fine moke za juho.
Centralna zaloga: Wien, I.,
Jasomirgottstrasse 6.

Dobiva se v prodajalnicah delikates in kolonijalnega blaga ter v droguerijah. (902—17)
Prodajajo: Peter Lassnik, H. L. Wenzel, Perdan, Schussnig & Weber. — V Zagorji: Michelie, Iv. Müller, rudniška bratovska skladišča. — V Litiji: Ivan Waggonik.

Prva kranjska mlekarska zadruga
v Ljubljani

usoja si p. n. občinstvu naznanjati, da se danes v podružnicah nasladne pekarije gospoda **Jeana Schrey-a** v Gradišči, Židovskih in Slonovih ulicah začne prodajati

namizni sir v opekarskih kosih, ki ga priznavajo povsod, da je izvrsten, in pol **Ementalski sir.** (357—2)

Kranjski firnež iz lanenega olja
prodaja po ceni
ADOLF HAUPTMANN,
Ljubljana, (345—6)
tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov.

Pridni kamnoseki
dobè takoj trajno delo pri
F. Grein-u,
kamnoseku v Gradcu.
Brave Steinmetze
finden sofort dauernde Beschäftigung bei (367—1)
F. Grein,
Steinmetzgeschäft in Graz.

Društvo za zidanje delavskih stanovanj
v Ljubljani.

Ker bodeta izmed starih hiš, katere se za sedaj zidajo na društvenem zemljišču, poleg Bežigrada, dve že skoro narejeni in se bode moglo vanje že naseliti o Sv. **Mihaelu 1888**, se sedaj **16 razpoložljivih delavskih stanovanj** s tem javno razpisuje:

4 pritlična stanovanja, obstoječa iz 1 sobe in kuhinje, z najemnino na leto po 50 gld.
4 pritlična stanovanja, obstoječa iz 1 sobe, komnate in kuhinje, z najemnino na leto po 65 "
4 stanovanja v prvem nadstropju, obstoječa iz 1 sobe in kuhinje, z najemnino na leto po 55 "
4 stanovanja v prvem nadstropju, obstoječa iz 1 sobe, komnate in kuhinje, z najemnino na leto po 70 "

K vsakemu stanovanju pripada še prostor v kleti in primeren prostor pod streho in 1 del vrta in pravica do rabe skupnega vodnjaka, kateri bode napravilo društvo.

Pravico prositi, da se jim dá v najem tako stanovanje, imajo oni delavci — v prvi vrsti oženjeni — ki ustrezajo pogojem (spodaj navedenim) §. 1. naših pravil. *)

Teh 16 stanovanj, ki se oddadó, si lahko na lici mesta ogleda, kdor je želi vzeti v najem, kolikor so že sedaj dovršena.

Delavci, ki želé vzeti katero teh stanovanj v najem, naj se oglašé v poslovni pisarni

L. C. Luckmann-a tukaj (v Selenburgovih ulicah št. 8 v pritličju) mej 10.—12. uro dopoldne in 4.—6. uro popoldne vsaj do 15. junija ter bode oglasila rešilo najdalje do konca junija društveno vodstvo, katero si pridržuje popolnem svobodno izbiranje. Ravno tu se dobé izvodi naših v obeh deželnih jezicah tiskanih pravil, v katerih je pojasnjeno, katere gnotne prednosti so združene z najemom stanovanja. Ara za stanovanja se mora dati še le, kadar se definitivno odkaže stanovanje. (366—1)

V Ljubljani, dné 19. maja 1888.

Društveno vodstvo.

*) Izv'ček iz pravil:

§ 1. Namen društva je zidanje zdravih in cena stanovanj v Ljubljani: a) za delavce, ki samostojno izvršujejo kako rokodelstvo in b) za delavce v tovarnah in družih večjih podjetjih, ki se tu pečajo s kakim rokodelstvom. Razsojevanje, če kak najemalac ima to kvalifikacijo, pripada samo društvu, ki pri tem ni vezano na določbe obrtne postave o rokodelskem obitju.

VELIKA DENARNA LOTERIJA.

500000
mark

kot največji dobiček v najsmrenejšem slučaju ponuja velika od Hamburgske države zajamčena denarna loterija.

Specijelno pa:

1 prem. à mark	300000
1 dobit. à mark	200000
1 dobit. à mark	100000
1 dobit. à mark	90000
1 dobit. à mark	80000
1 dobit. à mark	70000
2 dobit. à mark	60000
1 dobit. à mark	55000
1 dobit. à mark	50000
1 dobit. à mark	40000
1 dobit. à mark	30000
7 dobit. à mark	15000
1 dobit. à mark	12000
26 dobit. à mark	10000
56 dobit. à mark	5000
106 dobit. à mark	3000
257 dobit. à mark	2000
2 dobit. à mark	1500
515 dobit. à mark	1000
839 dobit. à mark	500
30020 dobit. à mark	145
15960 dobit. à mark	200, 150,
124, 100, 94, 67, 40, 20.	

Najbovejša velika, od visoke državne vlade v HAMBURGU dovoljena in z vsem državnim premoženjem zajamčena denarna loterija ima **95.500 srečk**, od katerih se izžreba **47.800 srečk**. Za žrebanje določeni skupni kapital znaša

9,160.290 mark.

Znamenita prednost te denarne loterije je ugodna naredba, da se vseh 47.800 dobitkov, ki so zraven v tabeli, že v malo mesecih in sicer v sedmih razredih sukcesivno gotovo izžreba.

Glavni dobiček prvega razreda znaša 50.000 mark, poraste v drugem razredu na 55.000, v tretjem na 60.000, v četrtem na 70.000, v petem na 80.000, v šestem na 90.000, v sedmem pa eventuelno na 500.000, specijelno pa na 300.000, 200.000 mark itd.

Podpisana trgovska hiša uljudno vabi k udeležitvi te velike denarne loterije.

Častiti naročevalci se prosijo naročitvi pridejati dotične zneske v avstrijskih bankovcih ali poštnih markah. Tudi se denar lahko pošlje po poštni nakaznici, na željo se naročitve izvrše tudi proti poštnemu povzetju.

Za žrebanje prvega razreda velja

1 cela originalna srečka av. v. gld. 3.50.
1 polovica originalne srečke av. v. gld. 1.75.
1 četrtnina originalne srečke av. v. gld. —.90.

Vsak dobi originalno srečko z državnim grbom v roke in ob enem uradni načrt žrebanja, iz katerega se razvidi vse natančneje. Takoj po žrebanju dobi vsak udeleženec uradno, z utisnjenim državnim grbom, listo dobitkov. Dobitki se točno po načrtu izplačajo pod državnim jamstvom. Ko bi kakemu kupcu srečk proti pričakovanju ne ugajal načrt žrebanja, pripravljeni smo ne ugajajoče srečke pred žrebanjem nazaj vzeti in dotično vsoto povrneti. Na željo se uradni načrti žrebanja naprej zastoj pošljajo na ogled. Da nam bo mogoče vsa naročila skrbno izvršiti, prosimo taista kolikor mogoče hitro, vsekako pa pred

30. majem 1888

nam doposlati.

(284—11)

VALENTIN & CO.,
Bankgeschäft,
HAMBURG.